

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/015-022/2011.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a dr. Sz. L. ügyvéd (Széles Ügyvédi Iroda, Budapest) által képviselt **Medicine & Business Kft.** (Budapest) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt indult eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Versenytanács megállapítja, hogy a Medicine & Business Kft. jogsértést valósított meg, amikor 2009 márciusa és 2011. február 11. között a Proxeed Plus elnevezésű terméknek betegség gyógyítására vonatkozó tulajdonságot tulajdonított.

A Versenytanács kötelezi a Medicine & Business Kft. eljárás alá vont vállalkozást 1.000.000,- Ft (egymillió forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számla javára köteles megfizetni.

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal elrendeli a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

I n d o k o l á s

I.

Az eljárás tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2011. február 11-én annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást a Medicine & Business Kft. ellen, hogy az eljárás alá vont megsértette-e a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.), illetve az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éhf.) rendelkezéseit, amikor az általa forgalmazott Proxeed Plus elnevezésű étrend-kiegészítő termékről több internetes oldalon és hirdetésben betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat állított.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozás

2. Az 1997-ben alakult eljárás alá vont elsősorban gyógyszeripari vállalkozásoknak nyújtott tanácsadói (elsősorban marketing) szolgáltatásokat.
3. Az eljárás alá vont egyedüli tagja és így egyedüli irányítója Dr. Hoffer Gábor (Tpv. 15. §). Dr. Hoffer Gábor egyben egyedüli tagja és irányítója a PharmaStad Hungária Kft.-nek (székhely: 1039 Budapest, Berzsényi D. utca 32.; cégjegyzékszám: Cg. 01-09-950156) és a MediBusiness Kft.-nek (székhely: 1039 Budapest, Berzsényi D. utca 32.; cégjegyzékszám: 01-09-908533) is. A három vállalkozás így egy vállalkozáscsoportba tartozik.
4. Az eljárás alá vont 2009. évi nettó árbevétele 24.740.000,- Ft, míg a 2010. évi nettó árbevétele 617.000,- Ft volt. A MediBusiness Kft. 2010. évi nettó árbevétele 137.180.000,- Ft volt, a PharmaStad Hungária Kft. 2010. évi árbevételének mértéke az eljárás során nem vált ismertté.

III.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

5. Az eljárás alá vont három étrend-kiegészítő termék forgalmazására és promóciójára kötött megállapodást a Vidapharm céggel. A három termék urológiai, illetve andrológiai (férfi nemzőképesség) problémák kiegészítő kezelését célozta a következő területeken: férfi meddőség, férfi erekciós diszfunkció, vesekövesség. A három termék közül az eljárás alá vont végül csak a (férfi meddőség esetén ajánlott) Proxceed Plus elnevezésű terméket forgalmazta.
6. A Sigma-Tau S.p.A. vállalkozás által gyártott Proxceed Plus terméket 2603/2009. számon étrend-kiegészítőként regisztrálta az OÉTI.
7. Az eljárás alá vont előadása szerint 2009 februárjától 2009. november 11-ig forgalmazta a Proxceed Plus készítményt (tekintve, hogy a Vidapharm céggel megkötött szerződést 2009. október 1-jével felmondta). A termékből értékesített mennyiségre és az értékesítéséből származó bevételre, valamint a vásárlók számára vonatkozó adatokat a Vj-015-003/2010. számú irat tartalmazza.
8. Az eljárás alá vont a Proxceed Plus elnevezésű terméket elsősorban internetes kereskedelem keretében értékesítette. Ha a fogyasztó igényelte, a készítményt gyógyszertárban is megvehette oly módon, hogy a gyógyszertár megvásárolta az eljárás alá vonttól a terméket és továbbadta a fogyasztónak. Ezt a terméket megvásárlók elenyésző száma választotta.
9. Az eljárás alá vont a Proxceed Plus terméket a www.proxceed.hu és a www.gyerekszeretnek.hu honlapokon (amelyek a vizsgált időszak végéig, sőt azt követően is elérhetőek voltak, annak ellenére, hogy az eljárás alá vont már korábban felhagyott a termék forgalmazásával), a Patika Tükör 2009. márciusi, illetve az Ideál Magazin 2009. augusztusi és decemberi számában elhelyezett reklám és PR cikk, valamint 9 Budapesten elhelyezett óriásplakát (2009 márciusában 5, 2009 áprilisában 4 darab) révén népszerűsítette. Emellett az eljárás alá vont a szakmai közönség számára a

Magyar Urológia 2009/3. számában, illetve szakmai broszúrában mutatta be a terméket. Az egyes kereskedelmi kommunikációs eszközök alkalmazásával összefüggésben felmerült költségekre vonatkozó adatokat a Vj-015-003/2011. számú irat tartalmazza.

10. A www.proceed.hu egyes aloldalai szólnak a Proxceed Plus termékről („Hogyan hat a Proxceed Plus”, „Összetevők”, „Gyakran feltett kérdések”), a fogamzóképeségről, a klinikai kutatásokról, továbbá a honlap vásárlói véleményeket is tartalmaz. A terméket mint „az orvosok által ajánlott férfi nemzőképeség fokozó készítmény”-t kínálja, s egyebek között közli, hogy
- „hosszú évek óta a Proxceed Plus ... bebizonyította, hogy speciális összetételénél fogva hatékonyan növeli a férfiaknak nemzőképeséget. A Proxceed Plus speciálisan olyan összetevőket tartalmaz, amely kritikusak a férfi hímivarsejtek (spermiumok) számának növelésében és életképességük javításában. A Proxceed Plus a Sigma-Tau Gyógyszercég terméke, amely nem csak a spermiumok életképességének javítását és számának növelését célzó új összetevőket tartalmaz, hanem olyanokat is, amelyek csökkentik a spermiumok károsodását okozó, férfi meddőségben magas koncentrációban jelen levő szabad gyökök koncentrációját is”,
  - „a Proxceed Plus egy olyan étrend-kiegészítő készítmény, amely akár húszszorosára növeli az addig meddő férfiak párkapcsolataiban a teherbeesés valószínűségét fél éven belül. Mivel azonban a teherbeesést számos tényező befolyásolja (pl. házasság, életmódja, rendszere stb.), a készítmény hatásosságát mi sem mutatja jobban, hogy a klinikai vizsgálatok alapján a Proxceed Plus-t rendszeresen szedők spermiumszáma csak kevés esetben nem rendeződik (a vizsgálatok alapján a meddő férfiak kb. 20%-a nem reagál a készítményre)”,
  - „a Proxceed Plus egyedülállósága abban rejlik, hogy hatása klinikailag dokumentált (lásd a Klinikai Vizsgálatok rész alatt). Ezek alapján:
    - A Proxceed Plus rendszeres szedése optimalizálja az egészséges spermiumok számát és motilitását, a hímivarsejtek sebességét, és koncentrációjukat.
    - A Proxceed Plus olyan összetevőket tartalmaz, amelyek klinikai vizsgálatok bizonyítékai alapján egyrészt elősegítik a spermiumok termelődését és érését, másrészt nagymértékben csökkentik a spermiumok szabadgyökök okozta sérülését.
    - A készítmény előírtak alapján történő szedése esetén az első két, három hónap után láthatók.
    - A Proxceed Plus egy egyszerű, biztonságos és hatásos módja a férfi nemzőképeség fokozásának. A készítmény olyan összetevőket tartalmaz, amelyek szükségesek a férfi hímivarsejtek termeléséhez, éréséhez és megőrzéséhez”,
  - „a Proxceed Plus a férfi meddőség azon eseteiben segíti elő a megtermékenyülést, ahol a meddőség oka elsősorban a spermiumok alacsony számában, gyenge minőségében, lecsökkent életképességében vagy motilitásában rejlik. A Proxceed Plus alkalmazása során a hatásosság mellett az esetleges mellékhatások nagyon ritkák és ha előfordulnak is enyhék”,
  - „a Proxceed Plus, orvosok által ajánlott férfi fogamzó képesség növelő készítmény, számos klinikai vizsgálat tárgyát képezte. Ezek a klinikai vizsgálatok azt bizonyították, hogy rendszeres szedést követően nő a spermiumok száma, koncentrációja, mozgékonyasága, minősége, és alakja azokban a férfiakban, akiket kedvezőtlen spermium szám és tulajdonságok jellemeztek korábban.”
11. A www.gyerekszeretnek.hu internetes oldal a következő tájékoztatást tartalmazza:
- „hogy az apai álmokat ne érje utol a meddő valóság!
  - A Proxceed Plus Nyugat-Európában az orvosok által elsőként ajánlott készítmény a férfi meddőség esetében.

- A Proxeed Plus oly étrend-kiegészítő készítmény, amely speciális összetételénél fogva önmagában alkalmazva, több mint húszszorosára növeli az addig meddő férfiak párkapcsolataiban a teherbeesés valószínűségét fél év alatt.
- A Proxeed Plus hatására:
  - A Proxeed Plus elősegíti a spermiumok termelődését és érését
  - A Proxeed Plus hatására a spermiumok mozgékonyabbak és gyorsabbak lesznek
  - A Proxeed Plus növeli a spermiumok életben maradását
  - A Proxeed Plus csökkenti az oxigén szabad gyökök spermium károsító hatásait
- Adagolás: napi 2x1 tasak (reggel és este) 1 pohár dzsúza vagy vízbe elkeverve. Ne keverje forró italokba vagy szénsavas üdítőkbe!
- Az alkalmazás minimális ideje: hatása 3 hónap után megmutatkozik, de maximális hatást 6 havi rendszeres szedés után éri el.
- Az egyetlen olyan étrend-kiegészítő, amely hatásosságát a férfi meddőség kezelésében klinikai vizsgálattal bizonyították.”

A www.gyereketszeretnek.hu oldal által felkínált on line rendelés lehetőségre kattintva a fogyasztó a www.proxeed.hu oldalra jut.

12. A nyomtatott sajtóban (Patika Tükör 2009. márciusi, Ideál Magazin 2009. augusztusi és decemberi szám) megjelent kereskedelmi kommunikáció (Vj-015-003/2011. számú irat, 4. sz. melléklet) – a „Hogy az apai álmokat ne érje utol a meddő valóság!” szlogen mellett – egyebek között közölte, a termék „az orvosok által elsőként ajánlott férfi nemzőképesség fokozó készítmény!”, s „klinikai kutatások alapján, napi rendszeres szedés mellett, a férfi meddőséggel összefüggő párkapcsolatokban a teherbeesés valószínűsége 6 hónap alatt húszszorosára nőtt” (megjelölve a hivatkozott kutatást [Cavallini, G, Ferraretti AP, Gianaroli L et al. Cinnowicam and L-carnatine/acetyl-L-carnatine treatment for idiopathic and varicocele-associated oligoasthenospermia. J Androl. 2004 Sep-Oct;25(5):761-770.]. Ismertetésre került a „baba várás biológiai háttere”, a „leggyakoribb okok”, a diagnózis” és a „kezelés”. Ez utóbbi kapcsán a fogyasztók tájékoztatást kaptak arról, hogy

„jó hír, hogy a férfi meddőség jelentős része kezelhető. A kezelés megválasztása a meddőség okától függően sebészi vagy gyógyszeres kezelést jelent. Ennek kiválasztása a szakember javaslatán és a páciens döntésén kell nyugodjon. Az utóbbi években megjelentek olyan magas minőségű készítmények a piacon, amelyek nemcsak a kezeléseket sikerességét befolyásolják nagymértékben, de önmagukban is jelentősen javíthatják a megtermékenyítés sikerességét. Egyesek használata hús, vagy akár negyvenszeresére növelik a teherbeesés valószínűségét. Ezek a készítmények speciális összetétellel rendelkeznek. Nagyon fontos összetevőjük a kamitin és acetil-karnitin. Ezekről az összetevőkről klinikai kutatások bizonyították, hogy magas koncentrációban (legalább napi 3 g) a férfi meddőség számos formájában jelentősen, az megtermékenyítéshez szükséges szintre emelik a spermiumok számát és egyéb tulajdonságait, ugyanakkor jelentősen csökkentik a spermiumokra veszélyes szabad gyökök koncentrációját. Ezek rendszeres szedése a mesterséges megtermékenyítésen, vagy sebészeti kezelésen átesett párok esetében is összefügg a gyermekvállalás magasabb sikerességével. Fontos azonban, hogy minden felmerülő esetben szakember segítségét kérjük és a tanácsok megfontolása alapján döntsük el, milyen kezelést választunk. Ezzel ugyanis jelentős időt és pénzt is megspórolhatunk magunknak.”

A „kezelési lehetőségek” cím alatt került feltüntetésre eljárás alá vont honlapja.

13. Az alkalmazott óriásplakáton (Vj-015-003/2011. számú irat, 4. sz. melléklet) – a készítmény dobozának képével – a „Hogy az apai álmokat ne érje utol a meddő valóság!” szlogen mellett feltüntetésre került a www.gyereketszeretnek.hu című honlap, illetve

annak közlése, hogy „Az orvosok által elsőként ajánlott férfi nemzőképesség fokozó készítmény!”

IV.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság eljárása

14. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Közép-Magyarországi Regionális Felügyelősége 2010. január 22-én kelt, KMF-2019-1/2010. iktatószámú határozatában 500.000 Ft fogyasztóvédelmi bírsággal sújtotta az eljárás alá vontat, s a jogsértő állapot megszüntetésére kötelezte. A határozat értelmében az eljárás alá vont megtévesztette a fogyasztókat, mert azt a látszatot keltette, hogy a készítmény alkalmas a meddőség kezelésére, annak gyógyhatást tulajdonított.
15. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság főigazgatója a határozatot 2010. április 20-i, HAJ-1295-3/2010. számú végzésével megsemmisítette és új eljárás lefolytatását rendelte el, mivel a hatáskör megvizsgálását tartotta szükségesnek. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Közép-Magyarországi Regionális Felügyelősége 2010. augusztus 16-i, KMF-1019/6/2010. számú végzésében megállapította hatáskörének hiányát, s az ügyet áttette a GVH-hoz.
16. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Közép-Magyarországi Regionális Felügyelősége 2010. január 22-i, KMF-2019-1/2010. iktatószámú határozatából ismert, hogy az Országos Gyógyszerészeti Intézet (a továbbiakban: OGYI) belföldi jogsegély keretében arról tájékoztatta a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságot, hogy a vizsgált honlapon felsorolt szakirodalmi források valóban jótékony hatást tulajdonítanak több összetevőnek (pl. karnitin, acetyl-l-karnitin, Q10 koenzim), ezeket az eredményeket nem kérdőjelezi meg az OGYI, de ilyen klinikai vizsgálatokat nem értékelték. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy az egyes összetevőkkel elvégzett klinikai vizsgálatok eredményei nem vonatkoztathatók automatikusan egy olyan, több komponensű, összetett készítményre, mint a Proxceed Plus étrend-kiegészítő. A Proxceed Plus termék összetevői élelmiszerekben is előfordulhatnak, hiszen az étrend-kiegészítők maguk is olyan élelmiszerek, amelyek a hagyományos étrend kiegészítését szolgálják, és koncentrált formában tartalmaznak tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat. Az étrend-kiegészítők jelölése, megjelenítése és hirdetése azonban nem állíthatja, illetve nem is sugallhatja, hogy az étrend-kiegészítő betegségek megelőzésére, kezelésére alkalmas, vagy ilyen tulajdonsága van. A terméket a meddőség kezelésére ajánlják, s ennek alátámasztására a honlapon klinikai vizsgálatokra is hivatkoznak. Az OGYI szerint a férfi meddőség nem az egyéni életet vagy életminőséget közvetlenül veszélyeztető állapot, azonban betegségnek tekinthető, így ha egy terméket a meddőség kezelésére ajánlanak, akkor a terméknek szükségszerűen gyógyhatást tulajdonítanak, ez pedig bizonyos termék kategóriák esetében nem megengedett. Amennyiben a gyártó bizonyító erejű klinikai vizsgálati eredmények birtokában van, kezdeményezheti termékének olyan kategóriába való átminősítését, ami gyógyhatással való reklámozást jogszerűen lehetővé teszi. Abban az esetben viszont, ha a termék gyártója nem a saját termékével elvégzett, nem bioekvivalens klinikai vizsgálatokra hivatkozik és ezek alapján tulajdonít gyógyhatást termékének, úgy a fogyasztókat ebben a tekintetben megtévesztheti.

V. Az eljárás alá vont előadása

17. Az eljárás alá vont előadta, hogy:

- az előzetes álláspont kizárólag formai szempontú értékelést végzett, a tényállást nem tárta fel teljeskörűen,
- a Proxeed Plus ugyanazt az összetevőt (L-Carnitin) tartalmazza, mint a gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású terméként forgalomba hozott Ferulant kapszula. A Ferulant kapszulának ugyanazon hatóanyag alapján tulajdonítanak férfi megtermékenyítő képességre kedvező hatást, mint a Proxeed Plus-nak,
- a Proxeed Plus-t az eljárás alá vont gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítményként kívánta forgalomba hozni, viszont ilyen termék kategóriát már nem lehetett engedélyeztetni, emiatt a termék, mint étrend-kiegészítő került forgalomba,
- a termék besorolásától függetlenül, annak hatása az összetevőkre figyelemmel egyező, amelyet klinikai vizsgálatok is alátámasztanak,
- a Proxeed Plus készítmény eleget tesz az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 1924/2006/EK számú, az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló rendeletében megfogalmazott kritériumoknak, tehát egészségre ható állítást a tudományos bizonyítékok megléte és helyes értelmezése, interpretációja támasztja alá,
- a kérdéses egészségre, illetve férfi meddőségre gyakorolt hatásossági állításait két olyan randomizált, kontrollált klinikai vizsgálat eredményeire alapozza, amelyeket a kérdéses Proxeed Plus két hatóanyagával végeztek el, abban a koncentrációban és adagolásban, ahogy az a Proxeed Plus-ban is megtalálható. Mindkét vizsgálat eredményét tudományos, Peer Review-ed szaklapban tették közzé, amely a tanulmányok tudományos kritériumoknak való megfelelését (validitás, reprodukálhatóság, megbízhatóság) is igazolják,
- a Proxeed Plus nem kezeli és nem is gyógyítja a meddőséget, így erre vonatkozó valótlan állításokat a reklámokban nem közölt, de még csak nem is sugallt. Ellenben klinikai vizsgálatokkal alátámasztottan igazolta, hogy a meddőség egy meghatározott problémájával küzdők párkapcsolatában a teherbeesés valószínűségét meglehetősen javítja a készítmény alkalmazása. A bizonyított vizsgálatok alapján egyértelműen várható eredmény, hogy a készítmény használata esetén a férfi nemzőképesség javulása által közvetett módon a teherbeesés valószínűsége is növekedhet,
- a készítmény tesztelését, ellenőrzöttségét a többször is hivatkozott, a Vj-015-003/2011. iktatószámú adatszolgáltatás 3. számú mellékleteként csatolt klinikai vizsgálatok támasztják alá. A vizsgálatok, szemben a kérdéses időszakban promotált további hasonló típusú termékekkel, egyedülálló módon nemzetközi lapban publikált, klinikailag kontrollált, randomizált vizsgálati eredménnyel támasztják alá hatásukat,
- a „Javítsa a férfi megtermékenyítő képességét az orvosok által elsőként ajánlott Proxeed Plus-szal” mondatot nem önmagában, hanem az ugyanezen a weboldalon található azon mondattal együtt kell értelmezni, amely szerint „az orvosok által elsőként ajánlott férfi nemzőképesség fokozó készítmény a világon.” A Proxeed Plus termék és annak elődje, a Proxeed Sigma Tau nemzetközi szinten egy évtized óta forgalomban van Európában és Észak-Amerikában. A termék nemzetközi honlapján (www.proxeed.com), amely az eljárás alá vont saját honlapja elkészítésének forrását is képezi, szerepel a következő állítás: „Increasing male fertility with ProXeed Plus The #1 Doctor-Recommended Male Fertility Supplement”. A nemzetközi weboldal évek óta használja ezt a szlogent, amelynek hátterében az áll, hogy a Proxeed Plus az egyetlen olyan eddig ismert étrend-kiegészítő, amelynek összetevőivel a legmagasabb szintű klinikai bizonyítékokat szolgáltató randomizált, kontrollált klinikai vizsgálatokat végeztetett a Sigma Tau. Mivel a cég szponzorálta klinikai vizsgálatról van szó, ezért az elfogulatlanságának egyik záloga a szakmai lapban történő

publikáció. A Proxceed összetevőivel végzett kutatás ezeket a próbákat is kiállta. Mindezek alapján a Proxceed Plus nemzetközileg elismert, nagy forgalmú készítmény, amely azért az orvosok által elsőként ajánlott készítmény, mert orvosilag csak klinikai vizsgálatban bizonyított tényeken alapuló készítményeket lehet ajánlani. Mivel a Proxceeden kívül más készítménnyel kapcsolatban ilyen szintű bizonyítékokat nem publikáltak még, ezért orvos szakmai alapon más készítményt nem ajánlhat,

- a „Hosszú évek óta a Proxceed Plus bebizonyította, hogy speciális összetételénél fogva hatékonyan növeli a férfiak nemzőképességét” állítás kapcsán kiemelendő, hogy a Proxceed Plus készítménynek a többi fontos összetevő mellett két különlegesen lényeges alkotóeleme van. Ezek az L-Carnitin és az acetyl-L-Carnitin. A Sigma Tau két randomizált klinikai vizsgálatot is szponzorált. A megállapításokat igazoló cikkeknek a referenciáit a www.proxceed.hu weboldalon a „Referencia” menüpont alatt felsorolt szakirodalmi hivatkozások tartalmazzák. Az állításokat támasztják alá a Magyarországon hasonló „indikációban”, hasonló összetételű (de eltérő dózist tartalmazó) másik két készítmény, a Fer14 tablettá és a Ferulant tablettá honlapjain publikált állítások, ott nyilatkozó orvosok és szakirodalmi hivatkozások is. A klinikai vizsgálatok tehát bebizonyították, hogy az L-Carnitin és az Acetyl-L-Carnitin, amely a Proxceed Plus készítményben azonos koncentrációban van a vizsgált dózisban, szignifikánsan javítja a férfiak WHO kritériumok által meghatározott spermium paraméterek legtöbbszörét, szignifikánsan csökkenti a hímivarsejtek számát, életképességét és megtermékenyítő képességét alapvetően befolyásoló szabad gyökök koncentrációját, s hat hónapos adagolás során jelentősen javította a teherbeesés valószínűségét. Mindezek mellett a Proxceed Plus számos más olyan összetevőt tartalmaz, amelyről adott koncentrációban adagolva, nem randomizált klinikai vizsgálatok keretében megfigyeltek és dokumentáltak több kedvező hatást,
- azokkal az állításokkal összefüggésben miszerint „A Proxceed Plus olyan étrend-kiegészítő készítmény, amely több mint húszszorosára növeli az addig meddő férfiak párkapcsolataiban a teherbeesés valószínűségét fél éven belül” és „A Proxceed Plus 20-40-szeresére növeli az idiopátiás fogamzóképtelen férfiak megtermékenyítő képességét” az eljárás alá vont klinikai vizsgálatokra hivatkozott, amelyek bizonyították, hogy a teherbeesés valószínűsége a Proxceed Plus két hatóanyagát tartalmazó csoportban a placebo csoporthoz viszonyítva tizenkétszeres volt. Abban az esetben pedig, amikor kis dózisu NSAID kúpot kaptak a betegek (erre Magyarországon is van lehetőség), a valószínűség huszonegyszeresére nőtt,
- az „A Proxceed Plus az egyetlen olyan étrend-kiegészítő, amelynek hatását kettős vak klinikai vizsgálat bizonyítja” állítás kapcsán ismertette, Magyarországon a vizsgálatot érintett terméken kívül két készítmény van azonos „indikációban” forgalomban, a Fer14 étrend-kiegészítő férfi vitamin és a Ferulant kapszula férfiaknak, amely nem étrend-kiegészítőként van nyilvántartva, hanem gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítményként. Mindkét készítmény azt állítja magáról, hogy klinikai vizsgálatot bizonyították hasznosságát, de egyik készítmény honlapján publikált hivatkozási lista sem tartalmaz készítmény-specifikus publikációt, csak általánosan összeollózott irodalmi összefoglalókat, amelyek nem randomizált klinikai vizsgálatokat takarnak. A Ferulant kapszula hivatkozik egy olyan klinikai vizsgálatra, amely 70 betegen készült, de az eljárás alá vont rendelkezésre álló adatok alapján ez a vizsgálat még nem került publikációra, eredményeit nem közzétették, nem hozzáférhetőek. Elég aggályos a megfogalmazás is, mivel ún. tájékoztató jellegű klinikai vizsgálatot a szakirodalom nem ismer. A Proxceed Plus esetében ugyanakkor indokoltan hivatkozik randomizált, placebo kontrolllos klinikai vizsgálatra. A Sigma Tau jelentős forrásokat fordított arra, hogy magas színvonalú, tudományos igényességgel megtervezett és kivitelezett vizsgálatban igazolja a készítmény összetevőjének hasznosságát. Ezt szakmai alapon nehéz lenne vitatni. Mindezek alapján megalapozott az az állítás, hogy nemcsak Magyarországon, de Európában

sincs olyan étrend-kiegészítő, amellyel randomizált klinikai vizsgálatot folytattak volna férfi meddség esetében,

- enyhítő körülményként kéri figyelembe venni, hogy a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság 2010. január 22-én kelt határozatát követően módosította a tájékoztató szövegét, illetve, hogy a magatartás rövid időszakon keresztül valósult meg, így a fogyasztóknak jelentős érdeksérelmet nem okozhatott.

VI. Jogi háttér

18. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése értelmében az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint a törvény hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.
19. Az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontja szerint külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv.-ben foglalt szabályokon túl részletesebb, illetve szigorúbb szabályokat írhat elő az áru egészségügyi vonatkozásaival vagy biztonságosságával összefüggő követelmények érvényesítése céljából.
20. Az Fttv. 2. §-ának
  - a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,
  - c) pontja rögzíti, a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,
  - d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,
  - h) pontja alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.
21. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése alapján tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).
22. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és az Fttv. mellékletének 17. pontja értelmében tisztességtelen annak valótlan állítása, hogy az áru alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.
23. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve

az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

24. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.
25. Az Fttv. 14. §-a alapján a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.
26. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.
27. A Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján az eljáró versenytanács megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.
28. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (2) bekezdés szerint ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozásoknak, illetve vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, a bírság maximumának meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
29. Az Éhf. mellékletének 10. pontja értelmében élelmiszer az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete 2. cikke szerinti fogalom. Ezen fogalom szerint az „élelmiszer” minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.

30. Az Éhf. 10. §-ának (2) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót
- a) az élelmiszer tulajdonságai - így különösen az élelmiszer természete, azonossága, jellemzői, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási helye vagy eredete, illetve előállítási vagy termelési módja - tekintetében,
  - b) azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik,
  - c) annak állításával vagy olyan benyomás keltésével, hogy az élelmiszer különleges tulajdonsággal rendelkezik, ha ugyanezekkel a tulajdonságokkal minden más hasonló élelmiszer is rendelkezik.
- Ugyanezen cikk (4) bekezdése szerint a (2) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra is.
31. Az Éhf. 10. §-ának (3) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását. A (4) bekezdés értelmében a (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra is.
32. Az Éhf. 25. §-ának (3) bekezdése a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
33. Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet 2. §-ának a) pontja szerint a rendelet alkalmazásában étrend-kiegészítő a hagyományos étrend kiegészítését szolgáló olyan élelmiszer, amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat, egyenként vagy kombináltan; adagolt vagy adagolható formában kerül forgalomba (például kapszula, pasztilla, tablettá, port tartalmazó tasak, adagolható por, ampulla, csepegtető üveg vagy más hasonló por-, illetve folyadékforma, amely alkalmas kis mennyiség adagolására).
34. Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet 6. §-ának (2) bekezdése rögzíti, hogy az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.
35. Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 1924/2006/EK számú, az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló rendeletet a kereskedelmi kommunikációban – a végső fogyasztónak ilyen formában szolgáltatott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén, vagy reklámjában – szereplő, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások tekintetében kell alkalmazni.
36. A 1924/2006/EK rendelet I. fejezete 2. cikke (fogalommeghatározások) (2) bekezdésének 5. pontja értelmében „egészségre vonatkozó állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van. A 6. pont szerint „betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer, élelmiszercsoport vagy valamely alkotóelemének

fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának valamely kockázati tényezőjét.

37. A 1924/2006/EK rendelet II. fejezetének (Általános elvek) 3. cikke (Valamennyi állításra vonatkozó általános elvek) szerint a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat csak akkor lehet a Közösségen belül forgalomba hozott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában alkalmazni, amennyiben az adott állítások megfelelnek a rendelet előírásainak. A 2000/13/EK és a 84/450/EGK irányelv sérelme nélkül, a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása nem lehet valótlan, félreérthető vagy megtévesztő.
38. A 1924/2006/EK rendelet II. fejezetének 5. cikke szerint a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása többek között akkor megengedett, ha általánosan elfogadott tudományos bizonyítékok igazolják, hogy az állítás tárgyát képező tápanyag vagy egyéb anyag jelenléte, hiánya vagy csökkentett mennyisége az élelmiszerben vagy élelmiszercsoportban bizonyítottan kedvező táplálkozási vagy élettani hatással bír. A 6. cikk értelmében a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, és azokkal kell alátámasztani. A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítást alkalmazó élelmiszeripari vállalkozónak az állítás alkalmazását igazolnia kell.
39. A 1924/2006/EK rendelet IV. fejezete 10. cikkének (1) bekezdése szerint tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve ha azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat a rendelettel összhangban engedélyezik, és ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.
40. A 1924/2006/EK rendelet IV. fejezete 13. cikke (Egészségre vonatkozó állítások, amelyek nem a betegségek kockázatának csökkentésével, illetve a gyermekek fejlődésével és egészségével kapcsolatosak) az (1) bekezdésben kimondja, hogy az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák: a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy b) pszichés állapot és magatartás; vagy c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése, és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán, a 15–19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók, amennyiben i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak és ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.
41. A 1924/2006/EK rendelet IV. Fejezetének 14. cikke szerint betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítások élelmiszerekkel összefüggésben csak a rendelet szerinti külön eljárás lefolytatása után alkalmazhatóak. A betegségek kockázatának csökkentésével, valamint a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos állítások alkalmazási feltételeit a rendelet 14., 15., 16., 17. és 19. cikke részletezi.

VII.

Versenytanács döntése

42. Az ügyindító végzésben foglaltaknak megfelelően, a jelen eljárás a fogyasztókat érintő kereskedelmi kommunikációknak az Fttv. és az Éhf. rendelkezései alapján történő vizsgálatára terjedt ki, így a Versenytanács határozata is e körben tartalmaz megállapításokat.

43. Az eljárás alá vont vizsgált kereskedelmi gyakorlatának értékelése kapcsán a Versenytanács megállapította, hogy az olyan fogyasztói kör vonatkozásában valósult meg, amelynek tagjai az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában különösen kiszolgáltatottak. A kereskedelmi gyakorlat olyan fogyasztókat célozott meg, akik meddőséggel, gyermeknemzési problémákkal küzdenek, s ennek következtében az ennek orvoslását ígérő kereskedelmi kommunikációkra az átlagosnál érzékenyebben reagálnak. Ezen fogyasztók ügyleti döntéseik meghozatala során egészségügyi problémájuk következtében az átlagosnál sérülékenyebbek, az érintett termék pedig bizalmi jellegűnek minősül.

Étrend-kiegészítők reklámozásával kapcsolatos előírások

44. Ha egy áru élelmiszernek, illetve étrend-kiegészítőnek minősül, akkor az élelmiszerekre, illetőleg az étrend-kiegészítőkre vonatkozó szabályozás alá esnek, így meg kell felelniük a reklámozásra irányadó előírásoknak. A vizsgálattal érintett termék az étrend-kiegészítők azon kategóriájába tartozik, amelyre az Éhf. és az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet, továbbá az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete különös tájékoztatási szabályokat állapít meg.

45. Az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontja értelmében külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv.-ben foglalt szabályokon túl szigorúbb szabályokat írhat elő az áru egészségügyi vonatkozásaival összefüggő követelmények érvényesítése céljából. A jelen esetben az Éhf. 10. §-ának (3) bekezdése speciális szabályként az élelmiszerek vonatkozásában rögzíti, hogy az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását, a (4) bekezdés értelmében ez a tilalom az élelmiszerekre vonatkozó reklámokra is alkalmazandó. Emellett az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet 6. §-ának (2) bekezdése is kimondja, hogy az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.

46. A Proxeed Plus termék vonatkozásában irányadó jogszabályi rendelkezések tehát egyértelműen tilalmazzák a készítménynek gyógyhatást tulajdonító kereskedelmi kommunikációk alkalmazását, függetlenül attól, hogy az azokban tett állítások megfelelnek-e a valóságnak vagy sem. Ez azt is jelenti, hogy a jogsértés megállapításához elegendő annak tisztázása, hogy az érintett termék élelmiszerként, illetve étrend-kiegészítőként került-e forgalmazásra és a terméknek gyógyhatást tulajdonítottak-e.

47. A Versenytanács osztja az OGYI azon, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság Közép-Magyarországi Regionális Felügyelősége 2010. január 22-i, KMF-2019-1/2010. iktatószámú határozatából ismert álláspontját, amely szerint a férfi meddőség betegségnek tekinthető, így ha egy terméket a meddőség kezelésére ajánlanak, akkor a terméknek szükségszerűen gyógyhatást tulajdonítanak.¹

48. A vizsgált kommunikációs eszközökben az eljárás alá vont az étrend-kiegészítőként forgalomba hozott Proxeed Plus elnevezésű terméket a férfi meddőség kezelésére

---

¹ Ezzel az értelmezéssel összhangban áll, hogy az ICMART (International Committee for Monitoring Assisted Reproductive Technology) és a WHO (World Health Organization) által kiadott fogalom-jegyzék (glossary) a meddőséget szintén betegségként definiálja (Vj-015-021/2011).

ajánlotta. A kereskedelmi kommunikációk összhatásukban – így különösen a termék férfi meddség kezelésére történő ajánlása, hatásmechanizmusának, összetevőinek jellemzése, a gyártó gyógyszer cég kiemelése, az orvosi ajánlások, klinikai vizsgálatok említése révén – gyógyhatást tulajdonítottak a készítménynek.

49. A Proxeed Plus esetében megállapítást nyert, hogy a termék étrend-kiegészítőként került forgalmazásra, s a kereskedelmi kommunikációk gyógyhatást tulajdonítottak a készítménynek.

Jogsértés megállapítása

50. A fentiekre tekintettel a Versenytanács a Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontjára és az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontjára figyelemmel megállapítja, hogy az eljárás alá vont megsértette az Éhf. 10. §-ának (3) bekezdését, amikor 2009 márciusa és 2011. február 11. között a Proxeed Plus elnevezésű terméknek betegség gyógyítására vonatkozó tulajdonságot tulajdonított.
51. Az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontjára figyelemmel az Éhf. 10. §-ának (3) bekezdésében foglalt tilalom megsértése ugyanakkor szükségtelenné tette annak részletes elemzését, hogy a kereskedelmi kommunikációkban tett egyes állítások megalapozottak voltak-e vagy sem, mivel ebben a kérdésben a jogsértés megállapításához a Versenytanácsnak nem kellett állást foglalnia. Szükségtelenné mutatkozott a kereskedelmi kommunikációkban szereplő egyes állítások külön-külön történő értékelése is.
52. Bár a jelen eljárásnak nem tárgya az eljárás alá vont magatartásának a 1924/2006/EK rendelet szerinti értékelése, a Versenytanács megállapítja, hogy a rendelet rendelkezései szerint élelmiszerek tekintetében, a rendeletben előírt feltételek fennállta esetén is, csak (i) annak 13. cikke szerinti listában foglalt egészségre (nem pedig gyógyhatásra), illetve (ii) a 14. cikkében részletezett engedélyezési eljárás² során igazolt betegségek kockázatának csökkentésére (azaz szintén nem gyógyhatásra) vonatkozó állítások tehetők.³

Bírság

53. A bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult versenytanácsi gyakorlatot a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú Közleménye (a továbbiakban: Közlemény) foglalja össze. A Közlemény a Legfelsőbb Bíróság megközelítését figyelembe véve kiemeli, hogy a bírság kiszabásának célja az, hogy a vállalkozásokat visszatartsa a tisztességtelen piaci magatartástól, és egyúttal megteremtse a gazdasági verseny tisztességét. Ez a cél pedig csak olyan mértékű bírsággal valósítható

---

² A jelen ügyben érintett áru esetében ilyen eljárásra egyébként nem került sor.

³ A 1924/2006/EK rendelet IV. fejezete 10. cikkének (1) bekezdése szerint tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve ha azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat a rendelettel összhangban engedélyezik, és ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek. Amint azt a Versenytanács a Vj-152/2008. számú ügyben is kifejtette, az 1924/2006/EK rendelet rendelkezéseiből következően az élelmiszerek vonatkozásában az egészségre vonatkozó állítások generálisan tiltottak, kivéve ha azok az 5. cikkben meghatározott feltételeknek megfelelnek, és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság eljárását követően az engedélyezett állítások listáján szerepelnek. Vagyis a 10. cikk (1) bekezdésében található tilalom – azaz amely szerint az egészségre vonatkozó állítások élelmiszerek kapcsán történő alkalmazása főszabály szerint tilos – alóli kivétel a rendeletben rögzített konjunktív feltételek teljesülése esetén állapítható meg. Ugyanakkor a rendelet 13. cikke szerinti lista az élelmiszerek tekintetében csak egészségre vonatkozó állítást, nem pedig gyógyhatásra történő utalást tartalmaz. A betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítások esetében az 1924/2006/EK rendelet 14. cikkében részletezett engedélyezési eljárás lefolytatására lenne szükség.

meg, amely a versenyjogsértést megvalósító vállalkozásnak arányos, de érezhető megterhelést jelentő anyagi hátrányt okoz, s olyan összegű, amely az eljárás alá vontat és más vállalkozást hasonló magatartástól visszatart. A Versenytanács Közleményben összefoglalt gyakorlata szerint a bírság összegének kiindulópontjául szolgálhat a jogsértő tájékoztatással járó költség, vagy a jogsértéssel érintett piacon realizált időarányos árbevétel, amely mértéket a releváns súlyosító és enyhítő körülmények növelhetnek, illetve csökkenthetnek. Ezt követően szükséges annak mérlegelése, hogy az így kalkulált bírságösszeg összességében alkalmas-e a kívánatos következmények elérésére.

54. A Közleményben foglaltakra figyelemmel, a bírság kiszabása során a Versenytanács a kereskedelmi kommunikáció költségeiből⁴ indult ki, de figyelemmel volt a vállalkozáscsoport 2010-es árbevételének mértékére is.
55. A Versenytanács enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy az eladási adatok alapján a magatartás csekély fogyasztói érdeksérelemmel járhatott.⁵ A Versenytanács ugyanakkor nem tudta enyhítő körülményként figyelembe venni, hogy a kifogásolt kereskedelmi gyakorlat rövid időszakon keresztül valósult volna meg ugyanis a www.proceed.hu és a www.gyereketszeretnek.hu internetes oldalak a vizsgált időszak végéig (sőt azon túl is) elérhetőek voltak. Ugyanezen okból nem tudta a Versenytanács enyhítő körülményként értékelni, hogy az eljárás alá vont a kereskedelmi gyakorlatát a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság határozatára figyelemmel módosította.
56. Súlyosító körülményként értékelte a Versenytanács, hogy a kereskedelmi gyakorlat olyan fogyasztói kör vonatkozásában valósult meg, amelynek tagjai üzleti döntéseik meghozatala során egészségügyi problémájuk következtében az átlagosnál sérülékenyebbek, illetve, hogy az érintett termék bizalmi jellegűnek minősül.
57. A fentiek mérlegelése során a Versenytanács a bírság összegét – szem előtt tartva a szankcionálás preventív célját is – 1.000.000,- Ft-ban határozta meg.

VIII.

Eljárási kérdések

58. A Tpv. 74. §-ának (1) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács tárgyalást tart, ha azt az ügyfél kéri, vagy az eljáró versenytanács szükségesnek tartja. A Versenytanács a Tpv. előírásainak megfelelően megküldte az eljárás alá vont részére előzetes álláspontját, s felhívta az ügyfelet, nyilatkozzon arról, kéri-e tárgyalás tartását. Az eljárás alá vont az előzetes álláspontra tett észrevételeiben előadta, hogy nem kéri tárgyalás tartását, mire tekintettel a Versenytanács határozatát tárgyalás mellőzésével hozta meg.
59. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.

---

⁴ Vj-015-003//2011. számú irat

⁵ Vj-015-003//2011. számú irat

60. A bírságnak a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont neve, a versenyfelületei eljárás száma, a befizetés jogcíme (bírság).
61. A Ket. 138. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tpv. 83. §-ának (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a visszatérítendő összeg után a mindenkorai jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni.
62. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal elrendeli a határozat végrehajtását. A Versenytanács tájékoztatja a kötelezettet, hogy a Gazdasági Versenyhivatal által kiszabott bírság behajtása iránt a Tpv. 90. §-ának (5) bekezdése alapján az állami adóhatóság intézkedik.
63. Az Éhf. 25. §-ának (3) bekezdése szerint a 10. §-a (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
64. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
65. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál – a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével – a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.
66. Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg, b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg, c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.
67. A Versenytanács megállapította a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörének jelen ügybeni fennálltát. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat alkalmas volt a gazdasági verseny érdemi befolyásolására, tekintettel arra, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat részben országos terjesztésű időszakos lap útján valósult.
68. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

69. Az eljárást befejező döntés ügyintézési határideje 2011. október 7., a Tpv. – Fttv. 27. §-a alapján alkalmazandó – 63. §-ának (2) bekezdés a) pontjának, (6) bekezdésének alkalmazásával és a Ket. – Tpv. 44. §-a alapján alkalmazandó – 33. §-a (3) bekezdésének c) pontjának figyelembe vételével.

Budapest, 2011. október 4.

dr. Miskolczi Bodnár Péter sk.
versenytanácsstag

dr. Zlatarov László sk.
előadó versenytanácsstag

Váczai Nóra sk.
versenytanácsstag